

Шогмо эл, порымлык да гын берг!

1-ше (3389) №,
2019 ий 5 январь,
шуматкече.

ЯМДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

ЙҮКЛАНА ТИК-ТАК У ИЙ!

МЭТР телеканалын журналистше Наталья Ямаева, марий шӱльшым пурташ шонен, Аня ӱдыржӧ ден когылянышт Марий Пампалчан вургемым кельштарыктен. Аваже марий калык йомакым лудеш, а Аня марий тувыран курчакым малта. Изи ӱдыр изинек сымктыш аланыште кушкеш: ачаж (Алексей Ямаев) дек Республикысе курчак театрыш кажне рушарнян спектакльым ончаш коштеш. Антракт годым сценыш лектешат, курчак-влак дене модеш. Марий Эл радиом колыштеш, марий муро почеш кушта.

Руш йочасадыш кошшо икшыве аважлан интервьюмат марла пуэн.

Ялыште коваж дене подкогыльым тӱрлаш да конгаште шӱрашан мелнам кӱэшташ йӧрата. Шушаш ийын Н.Ямаева Аня дене марий передачым вoйзаш тӱналаш шона. Тек шонымашышт шукталтеш!

Фотом еш архив гыч налме.

Калык йўлан тўвара поянлыкшым аралыме йодышым Федераций Советыште Марий Элын кечылаже эртыме годымат (3-5 декабрь) канашеныт. Тева, икмынар жап эртымеке, Йошкар-Олаште Ремесло пōрт почылто. Тудо Советский уремыште Наумов купечын пōртыштыжō верланен. Воктенак - Йомак тоштер да шун гыч ненчыме мастерской.

Л.НИКОЛАЕВА.

Снимкыште:
шун мастер Александр Николаев.

Сенгымаш - куан

2018 ийыште мый ятыр сенгымашке шуынам. Олимпиадыште кум предмет дене призер, а ИКН дене районышто сенгыше лийынам. Республикысе конференцияште шымлыме пашам дене икымше верыш лектынам. Сенгымаш кечын Йошкар-Олаште почётан караулышто шогенам. Тиде мыланем кугу пиал.

Маша ЗВЕРЕВА.

Звенигово, 2-шо номеран Красногорский школ.

Увер
Идалык мучаште тоштер-влак коклаште эртыше республикысе фестиваль-конкурсшто (заочно) Конганур школ сенгышыш лектын. Тоштерын презентацийжым Алёна Рыбакова ден Кристина Быкова ончыктеныт. Погынышо йоча-влаклан Йошкар-Оласе тоштерын паша-енже-влак «Уездный центр» модышым эртареныт.

Г.С.ТОБЕКОВА, туныктышо. Кужэнгер район.

Спорт

Рўдоласе Йошкар Армий слобода уремыште каныме рўдер почылтын. Ече дене кошташ, биатлонист, велосипедист-влаклан трассым келыштарыме. Рўдер вўргече гыч рушарня марте ышта.

«Ямде лий» газетын Почётан юнкоржо» лўм «Ший памаш» сылнымут фондм вуйлатыше, Волжский район Сотнур школын выпускникше, III ранган капитан **В.В.КРАСНОВЛАН** пуалтеш.

26 декабрьыште Марий Элын калык писательже В.А.Абукаев-Эмгакын шочмыжлан 60 ий темын. Тиде кечын самырык сылнымутчо-влак коклаште эртаралтше конкурссын лауреатше-влаклан медальым кучыктеныт.

Яллашке лектеш

Россий Президент В.В.Путинын кўштымыж почеш, 2014 ий 2019 годсек «Большие гастроли» проект илышыш шындалартеш. Тений тиде программыш Российыште улшо 85 регион ушнен, 250 театр гастроль дене лектын. Марий самырык театрын пашаж дене театрын художественный вуйлатышыже **О.Г.ИРКАБАЕВ** палдара:

- «Большие гастроли» проектш ме 2017 ийыште ушненна. Йоча да самырык-влаклан келыше спектакльла дене Российысе тўрлō регионьыш гастроль дене лектына. 11-13 октябрьыште Ульяновск олаште лийына. Тылеч ончыч Марий мландыш Ульяновск гыч Самырык театр толын. 18-20 октябрьыште Калугысо самырык театр гыч коллегына-влак уна лийыч. Тений Чистополь ола (Татарстан) да Чуваш Республик дене вашкылым ыштена.

- Марий Эл Республикысе тўвара, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерствын увертарыме «Большая афиша» проектышкыжат ушнен улыда, очыни?

- Ордыжеш кодын огынал. Кызыгеш Морко, Звенигово, Оршанке, Советский районлаште лийына. Марий Элын лўмгечыже вашеш З.Долгован шындыме «Край ты мой, любимый край» сылнымут да сылнысем постановко дене У Торъял, Шернур, Параньга, Килемар районлашке лектынна.

Л.ГРИГОРЬЕВА мутланен.

8 январь - Йоча кинон кечыже.
Марий Эл гыч «ЗУМ» киностудий Павел Кадочников лўмеш йоча да самырык-влак искусство IV тўнямбал фестивальыште «Документальный фильм» танасыште I верым налын. А Марий Элыште «Золотой кадр» йоча кино фестивальыште 70 наре паша аклалтын.

13 январь - Россий Печать кече.
Пайрем 14 январьыште Э.Сапаев лўмеш Мыарий академический опер да балет театрыште эрта. Куанен увертарена: «Марий Эл» газетын тўн редакторын алмаштышыже С.Ф.Пехметова «Марий Элын сулло журналистше» лўм дене суапландаралтын.

17 январь - Йоча изобретений кече.
Бауман лицейын 5-ше классыштыже тунемше-влак Йоча инженер команде-влак тўнямбал конкурсышто сенгыше радамаш лектыныт. Марий Эл Республикын образований да науко министрже Н.В.Адамова ўдыр-рвезе-влак дене вашлийын.

Марий Эл Республикын тўвыра, печать да калык-влакын пашашт шотышто министр К.А.Иванов «2019 ийыште Унчо – финн-угор тўнян культур рўдолаже» проектым илышыш шындырыме нерген пресс-конференцийым эртарен.

АЙДА ПЫРЛЯ!

Кугезе йўдам аралыме вер

лала да
Российысе финн-угор регионла гыч

Идалык мучко Унчышто всероссийский да тўнямбал 12 мероприятий эрта. Тиде «Сўан пайрем», Самырык тукум слёт, «Колумб лудмаш» фестиваль, Кугече, сўретче-влакын пленэрышт да молат.

2019 ий 10 январьыште М.Шкетан лўмеш Марий национальный драме театрыште «Финн-угор тўнян культур рўдолажым вашлиймаш» торжественный каслиеш. А 11 январьыште ты тўвыра проект Морко район Унчо селаште «Шорыкйол» пайрем дене почылтеш. Тушко ончычсо культур рўдо-

уна-влакым ўжмө.

Тукым гыч тукымыш аралалт толшо йўла, юмынйўла, пайрем, кочкыш, тўр, мурсем, шочмо йылме – чылажат марий калыкын ойыртемалтше сын-кунан улмыжо нерген ойлат. Ты поянлык Морко мландыште, Унчо кундемшыте, тўрысnek аралалтын.

Проектын логотипшым Российын сулло сўретчыже И.М.Ямбердов марий тўр семын кельштарен. Символын рўдыжө – пу мардежвакш. Тудо мучашдымылыкым ончыкта. «У» буква гай кум лукан пропеллер, ончыко ўшанлын ошкылын, волгыдо у илышым чогаш ўжеш. Унчо калыкын поян шурным ончен куштымыжым шўртнбў тўс рашемда.

Л.ГРИГОРЬЕВА.

«Финн-угор тўнян культур рўдолаже» почётан лўмым нумалыт: Удмурт Республикысе Быги ял (2014), Эстон Республикысе Обиница ял (2015), Венгр Республикысе Искасентдьёрд ял да Веспрем ола (2016), Карелий Республикысе Вокнаволок ял (2017).

Йўратыме кабинетем

Мемнан школышто марий йылме да литератур кабинет эн мотор. Доска воктене пырдыжым ош куэ-влак сўрастарат. Тыгак марий ўдыр ден рвезым сўретлыме. Шенгелне 4 стенд: «Марий кечышот», «Родо-тукум вожна», «Мемнан календарьна», «Ава чонгае шочмо йылме». Кабинетыште ятыр сўретым ужаш лиеш. Тиде Йошкар-Оланан да шочмо У Торъял районнан эн мотор верышт. Шола пырдыжыште кугу стенд кеча. Тушто тыгай лук-влак улыт: «Шўмбел Марий Эл», «У Торъял район: муро чонан, паша кумылан», «Лўмжө да сылнымутшо пеленна».

Марий йылмым туныктышо
Т.В.СМОРОДИНОВА.

Марий калык гыч улам, Вожылде марла ойлем: – У ий дене!

У пиал ден,
Поро шочмо калыкем.

Эмилия
АЛЕКСАНДРОВА.

Йўраталме
марий калык,
У ий дене саламлем.

Пеледалт тый,
шочмо мланде,
Ўмыр мучко, курымеш.

Ирина ПЕТРОВА.

Морко, Коркатово.

2019:

Тўп (коренной) калык-влакын шочмо йылмыштын идалыкышт

Дарья ГОРЕВА.
У Торъял, Токтарсола.

Тиште кечын

Шернур районысо Шўдымарий школын туныктышыжо да тунемшыже-влак Тиште кечын марий диктантым возымашке ушненыт. «Тиште кече, волгалте у кечым» пайрем эртен. Тудым К.Мамаева ден К.Шарабуева вўденыт. Тўналгыш класслаште тунемше-влак «Шиште але тиште» мыскарам ончыктеныт. С.Чавайнын «Ото» почеламутшым А.Чендемерова, Е.Мамаева шке возымо сылнымутшым лудыныт. Туныктышына В.Ф.Иванов «Акпатыр» опер гыч ужашым колышташ темлен.

А.ПЕТУХОВА.

Снимкыште: рвезе-влак В.Колумбын «Шочмо йылме» почеламутшылан возымо мурым мурат.

4

«Марий кушты-маш» кружокым вуйлатыше Л.Л.Дмитриеван тыршымыжлан кӧра Приволжский посёлкышто У ий пайрем веселан эртен. Марий ёлкыш Купсола (Эмеково) ялгычат марий шӱлышан ӱдыр-рвезе-влак ушненыт. Нуно муреныт, куштеныт.
Л.ГРИГОРЬЕВА.
Волжский район.

Шӱжарем да У ий

Марий Элыште пайрем!
Кажне чон вургыж вучен.
У ий толмым шӱжарем
Ончылгочак шижылден.

– Мый, авай, лийнем принцессе!
Урго, урго мыланем!
Ой, уке, лиш мо весым?
Мые шордым чийынем.

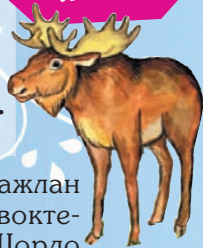
Шордо ий толеш тений –
Марий чодыран кугу оза.
Лӱдшӧ мый тетла ом лий,
Кушкам пенгыде, таза!

Илья ЕФИМОВ.

Шернур, Марисола.

Шордо марий чодыран озажлан шотлалтеш. Ер, энгер, куп вокте-не ила, пеш сайын иеш. Шордо – кугу янлык: 3 метр кужытан, кӱкшытшӧ – 2,3 метр, нелытше – 600 килограмм наре. Узо шордо кугу тӱкан, ава шордын тӱкыжӧ уке. Шордо тӱкыж дене 2 метр кутышыш лупшалын кертеш. Тӱкын нелытше – 25-30 килограмм. Ноябрь-декабрьште шордо тӱкыжым кудалта да теле мучко туддеч посна коштеш.

2019 ий – Марла календарь почеш Шордын идалыкше.

7 январь – ШОРЫКӢОЛ

Ожно кугезына-влак кокияш шурным ӱдымӧ нур ӱмбалне, пакчаште каван семын лум орам ыштеныт. Лум каван мужыран дийшаш огыл. Тыге нуно шушаш ийын поян лектыш лиш шоненыт.

Йӱла

Кастене васликува-кугыза-влак сурт еда коштыныт. Нуно оза-влакын сурт сомылыштым, еш илышыштым тергеныт, шот радамым луген илыше-влакым вурсалташат ӧрын огытыл. Пӧрӱен-влак ялзанылык ӱзгарыштым, колым кучымо, сонарыш коштмо арверыштым, ӱдырамаш-влак кидпаша мастарлыкыштым ончыктеныт.

Йоча-влак «Соқыр тагала», «Ний кучен» модыныт.

Л.ГРИГОРЬЕВА
ямдылен.

Республикысе марий самырык театр У ий почеламут конкурсым увертарен. Чылаже 174 паша пурен. Снимкыште 7-12 ияш-влак коклаште сенгыше-влакым ужыда. Эн изи-влак кокла гыч «Ямде лий» газетын пӧлекше дене Яна Пекчеркина (Медведево, «Ромашка» йочасад) да Алла Окунева (Медведево, Кузнецово, «Улыбка» йочасад) палемдалтыныт.

Советский район Ургаш лицей гыч Виктория Павлова «Эн сылне У ий марий открытке» конкурсыш уло кумылын ушнен. Ӱдыр 6-шо классыште тунемеш. Открыткыжым тӱр дене сӧрастарен. Тӱрлаш коваже Л.Е.Соломина тунуктен. «Кызыт мый дечемат сайын тӱрла», – шыргыжеш коваже. Вика марла мура, кушта. Тидлан туныктышо **Р.Ю.Яншитова** кумыланда.
Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Тений мыят Курчак театрыште эртаралтше У ий ёлкыш логалынам. Ме тӱрлӧ модыш дене модынна, кож йыр пӧрдын, мурым муренна. Ёлко деч вара «Снежная королева» йомакым ончышна. Тыгай чапле пайрем кужу жаплан шарнымашеш кодеш.

Эльмир АНИСИМОВ.
У Торъял, Токтарсола.

Юля МОЧАЛОВАН сӱретше.
Советский, Ӧрша.

У ий пайрем

Йораталме У ий пайремна,
 Ме тыйым чот вученна!
 Йудым, кечым шотленна,
 Малашат эр возынна!
 Йүштө кугызайым вученна,
 Серышымат возенна.
 Кажне У ий пайремлан
 Сай пөлекым налына!

Ольга СИТНИКОВА.
 Медведево, Пурсанур.

Шочмо тылзетым ончен,
 мо гай улат пален нал.

Январь – пинеге;
Февраль – ужава; **Март** –
 пире; **Апрель** – маска; **Май**
 – ур; **Июнь** – шордо; **Июль**
 – пырыс; **Август** – коча;
Сентябрь – меран;
Октябрь – рывыж;
Ноябрь – презе;
Декабрь – имне.

Чал кугыза

5

Изи ял покшелне чал кугыза илен. Тудын родо-тукуымжо лийын огыл. Йочашамыч шонгым пеш йоратеныт. Кугыза шуко онайым пален: теле кастене йомакым каласкален, а кенежым пашалан кумыланден. У ий вашеш, кок арня ончыч, кугыза вич менге тораште верланыше кевытыш кампеткылан да клендырлан каен. Толшыжла, кугу пораныш логалын. Кум кече кугызам поран пөрдьктен. Кугызалан йүштым, мардежым, ночкым чыташыже логалын. Тыгай азапыш логалмыж годым йоча-влак нерген шонен: «Кузе нуным коден каем? Тетла нуным ом уж мо? Мурымштым, куштымыштым ом уж мо? Нунын йывыртымыштым ом шиж мо?».

Кенета юзо вий кугызам авалтен. Тылеч вара поро, тыматле чал кугызам Йүштө кугыза манына. Тудо кажне У ийлан изи декат, кугу-влак декат вашка.

Сева НИКИТИН.

**Кужэгер,
 Шудымарий.**

Кокымшо тунемме чырык пытыш. Мыят «4» да «5»-лан тунемынам. У ийлан Йүштө коча пөлекым кучыктыш. Ёлкыш тыгай костюмым чиенам. Теле каникуллан ялышке кочам ден ковам деке кудалам. Ече, издер дене курык гычын мунчалташ тўналам.

Аня ЯМИДАНОВА.
Советский посёлко.

Ончен, ош кагазеш сўретле да чиялте. Могай кайык лекте?

Уремыште теле **кече**.
 Орканенрак онча **кече**.

ОМОНИМ

Мардеж ўмбакем **пуа**.
 Кө гын ужгажым **пуа**?

Моткоч писын шулыш **ий**,
 Эртен кайыш лач ик **ий**.

Н.ИЛЬИНА.
Волжский, Карай.

Пөрткайык «Йомын»

– Авай, мо пөрткайык-влак огыл кой? – икана йодым. – Кенежым шинчаончылнак улыт ыле. Чывылан пуымо пырчымач чўнгаш толыт ыле. Кызытше кушко йомыныт?

– Чодырашке чонештеныт, – ойла авам. – Тушто нунылан кочкышым муаш куштылгырак. Чодыраште пызлыгичке эше шуко.

– Вара уэш ялыш толыт? – пален налашак тыршем.
 – Толыт, эргым, толыт. Нуно вет пөрт воктене илен тунемше улыт. Йүштө телым сурт воктене кочкышым садак муыт. Айда меат сад-пакчаште кормушкым сакена.

– Пеш сай шонымаш, авай. Тугеже мый кайык ўстелым ышташ тўналам веле.

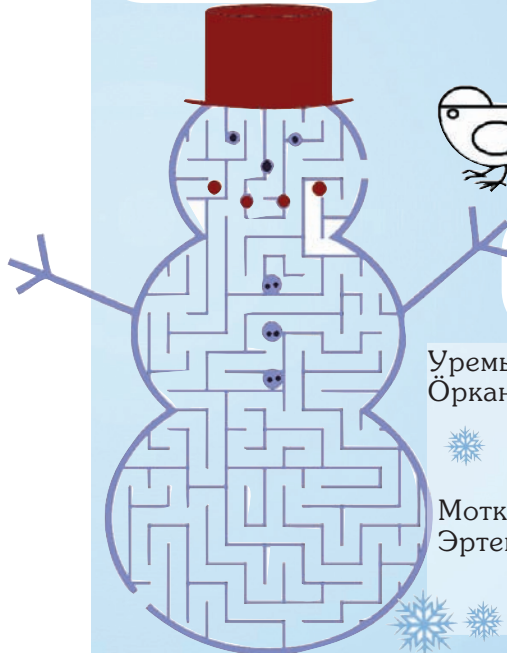
Дима АРХИПОВ, 4-ше «Б» класс.
Морко, Коркатово.

Йольечан диям мо?

Мый шым ияш улам. Ий полатыште ўдыр-рвезе-влакын коньки дене мастарын коштымыштым ужын, мыйынат изи чонем йўлаш тўналын. Ик ий мучко эре шонем: У ийлан йольечан диям гын, куанже мыняр! Йүштө кугызай, кузе шонет, мый тыгай пөлекан диям мо? Каласаш мондышым, мый сайын тунемам, түрлө конкурсышто вием тергем, ече денат мастарын кошташ тунемынам.

Аня ВИНОГорова.
Звенигово, 2-шо номеран Красногорский школ.

Телым веле кўлам.
 Тушто.

У ий йомак

У ий деч ончыч Ваня ден аваже Йүштө кугызалан Великий Устюгыш серышым колтеныт. Тидын нерген йөршын монденыт. Ик кечын омсалондемыште Йүштө кугыза шогылтын.

- Серышым возышо Ваня тыште ила мо? - йодын.

- Да, тиде мый улам! - тюршталтен рвезе. - Толат манын, мый чот ушаненам.

Ваня Йүштө кугызалан почеламутшым каласкален. Коча колышт лекмеке мокталтен да пөлекым кучыктен. А рвезе вучымо унажым мороженный дене сийлен.

- Молодец улат, Ваня. Но тыште пеш шокшо, мый нойышымат, - манын, Йүштө кугыза каяш тарванен. - Мыйым моло йоча-влак вучат.

Ужатен пурымек, Ваня пүкеныште пижергым ужылатен.

Тиде вет Йүштө кугызан! Нумалын куржын лектын, а кочайын кышажат кодын огыл. Эрлашыжым Ваня пижергым йочасадыш нангаен. Йоча-влаклан кузе лиймым каласкален. А нунышт Йүштө кугыза толмылан ушанен огытыл. Кенета омсам пералтеныт. Йүк шоктен:

- Салам лийже! Ваня лүман рвезе тыште мо?

- Да, тебе тудо!

- Салам, Йүштө кугыза!

- Тый мыйын пижергем ужын отыл?

- Тебе тудо!
Пижергыжым мумылан Йүштө кугыза чот куанен. Йоча-влак йырже пörдыныт: муреныт, модыныт, юарленыт. Чеверласыме годым кочайлан сүретыштым пөлекленыт.

ЙҮШТӨ КУГЫЗАН ПИЖЕРГЫЖЕ

У ий пайремым вученам.

Изи годсекак йөратем.

Йырваш куан озалана,

Пörт мандарин ден(е) пушлана.

Адак Лумүдыр ден Коча

Йот эл гыч толыт унала.

Рүж У ий дене саламлат,

Ешлан пиалым тыланат,

Мылам пөлекым пөлеклат.

Ульяна ПАЙМЕРОВА.

Шернур, Кукнур.

КОНКУРС!

«Театр. Спектакль. Актёр.»

темылан шонкалы-маш сочиненийым возен колтыза. Вучена!

2019 ий - Нарынче Соснан идалыкше

Идалык еш пиалым, окса перкем, сай ылышым сөра. Пашаче, чоным почын ойлышо, волгыдо ончыкылыклан ижманьше ең-влакым пагала. Ялозанлык пашам ыштыше-влак У ийыште кижшө лектышыш шуыт. Сосна ешлан, йоча-влаклан полша.

Марий калыкмутышто күлеш мутым шындыза.

Сосна ... ала-куштат муэш.
Сосна ... ок уж.
Унышө сосна ... куш-кедеш.

Юмо ок пу гын,
сосна ок ...
Соснам ... ит пурто.

У-ух! Идалык мучко ынде тендан дене пырля лиям. Мыланем лүмым шонен муза.

Комбо-влак шукин погынат гын, сосна-нат сенат. (Венгр)

Соснан тукыжө лиеш гын, уло туням сүмыралеш ыле. (Эстон)

Айдегат южгунам сосна гаяк: южо пашам ынеже ыште гынат, ыштен колта. (Саам)

Соснан нерышкыже кеч шортньо шергашым сакалте, садикте соснак кодеш. (Лив)

2019 ийлан гороскоп

ЙЫГЫР
(21.05-21.06)

7

Чолга, писе, мутланаш йоратыше Йыгыр уто нелылык деч посна тунемаште сенымашке шуэш. Ик верыште ятыр жап шинчен ок керт. Сандене ача-ава тудлан йокрокланаш жапым пуышаш огытыл. Уке гын, Йыгыр шке вийжым йордымө пашашке кусарен кергеш. Тўналме сомылым мучаш марте ышташ туныктыман.

ШОРЫК
(21.03-20.04)

Шорык калык коклаште лишеш, шуко уверым пален налеш. Поро кумылан, писе койыш-шоктышан тунемше у темым куштылгын умыла да шарнен кодеш. Тидыже тунемаште кўкшō сенымашке шуаш полша.

ПРЕЗЕ
(21.04-20.05)

Тыматле койыш-шоктышан, нигушко ок вашке, эркын тарванылеш. Мōнгысō пашам пеш кужун ышта. Тудлан эн тўнжō – тунемме темым раш умылаш. Сандене урокышто

у э ш - п а ч а ш
й о д ы ш ы м
пуэда. Тўналме пашам мучаш марте шукта, но пеш эркын.

РАК
(22.06-22.07)

Поро кумылан Ракын йолташыже шуко. Вашке нелеш налеш, сандене туддене шекланен мутланыман. Туныктышо-влакым пагала, икте-весым умылат. Пырля тунемше-влак чаракым огыт ыште гын, Рак сайын тунемаш тўналеш. Гуманитарный предметла дене сенымашке шуэш.

ЛЕВ (23.07-23.08)

Сайын тунемеш, писын шарнен кодеш, но йогылык – эн кугу мешанчык. Тидлан кōра тунемаште нелылык лийын кергеш. Лев шочынак лидер койышан, йолташыже шуко. Ача-ава икшывылан пример лийшаш улыт. Уке гын, ешыште умылыдымаш лектеш.

ЎДЫР
(24.08-23.09)

Ўдыр йолташым чот терген ойыра. Шкаланже ок ўшане. Сандене тудым шукырак моқтыман, шке вийлан ўшанаш полшыман. Тунам ятыр сенымашке шуын кергеш. Ача-ава дене пенгыде да икте-весым умылышо вашкыл лийшаш. Точный науылан шўман.

ВИСА
(24.09-23.10)

Весела кумылан, чолга Виса у йолташым вашке муэш. Пўсō уш-акылже дене ойыртегалтеш. Шўм-чон йодмо почеш гына кеч-можымат ышта, виеш нимом ыштыкташ ок лий. Тыматлын мутланен гына ўшандараш лиеш.

СКОРПИОН
(24.10-22.11)

Тиде знак йымалне шочшо йоча эрыкым йората. Ача-авалан тўткō лийман да икшывылан лишыл йолташыш савырныман. Шке йырже шуко йолташым поген мошта. Пеш вашке сыра. Сандене кидпаша кружокыш

пуаш келшен толеш. Сайын тунемеш, точный науо деке шўман.

ПИКШЫЗЕ
(23.11-21.12)

Чыла пален налеш кумылан Пикшызе эре ончыл верыште лияш тырша. Туныктышын «пурла кидше». Ондалымашым чытен ок керт. Ик верыште лияш ок йорате. Спорт дене пенгыде кылым кучыман. Ыштышаш пашам палемдымеке, тудым мучаш марте шукта.

ИРКАЗА
(22.12-20.01)

Тунемаште сенымашке шуэш. Кеч-могай пашам жапыштыже да чоткыдын ышта. Вашке нелеш налеш. Сандене ача-авалан утларак тўткылыкым ойырыман. Сурт кокласе пашам ышташ ушыман, кидпашалан шўмангдыман.

ВЎД ЙОКТАРЫШЕ
(21.01-20.02)

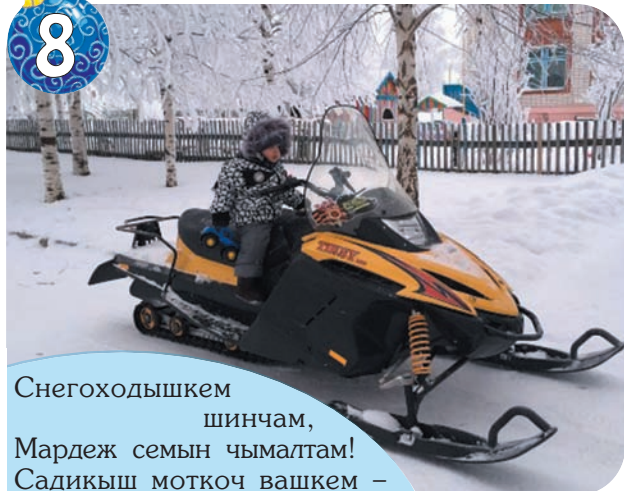
Вожылышо койышан Вўд йоктарыше книгам лудаш кумылангеш. Тидыже тунемаште сай лектышым пуа. Нелылык гыч лекташ эре йōным муэш. Пийым але пырысым ашнаш тўналман. Уке гын, урем гыч нумал

КОЛ (21.02-20.03)

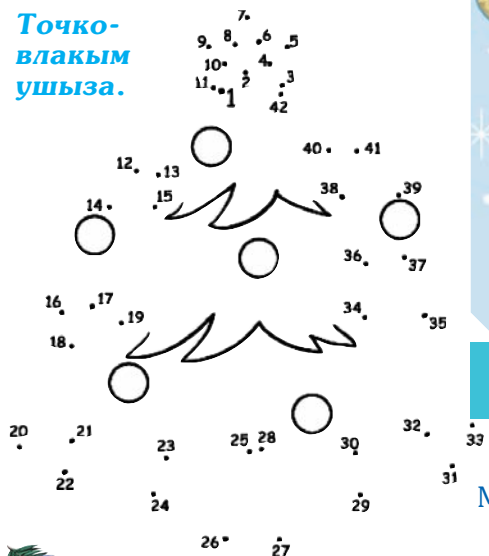
Шке верч шогаш тунеман. Тазалыкым аралыман. Театрыш миен толаш жапым ойырыман. У ийыште Кол дене икойыш шуаш шонедя гын, тудым утларак моқтыман. Пōлек нергенат мондыман огыл. Спорт деке шўмангеш.

Снегоходышкеш шинчам,
Мардеж семын чымалтам!
Садикиш моткоч вашкеш –
Воспитателем ужнем!
В.ГОРОХОВАН фотожо.
Советский, Кельмаксола.

**Точко-
влакым
ушыза.**

**Кожиме кажне
5-7 ий гыч йога.**

Онгай

Польшышто Рошто ёлкыш с ө р а с т а р ы м е мотор энгыремыш-влакым сакедат. Энгыремыш порылыкым да улан илышым ончыкта. Ик легенде почеш, кунам Иисус шочын, тудлан пеш йўштын чучын. Тунам энгыремыш Иисуслан одеялым пидын.

Чеверын, Шоншо идалык!

Шоншо

Чодыраште шоншо шкетын Шапашым ятырак поген. Понгым, емыжым муалын, Игыжым пукшаш шонен. Нурыш лектын, кажне кечын Коля-шамычым кучен. Лўдын огыл нигө дечын – Имым веле шогалтен!
Арина ФЕДОРОВА,
3-шо класс.
Морко, Арын.

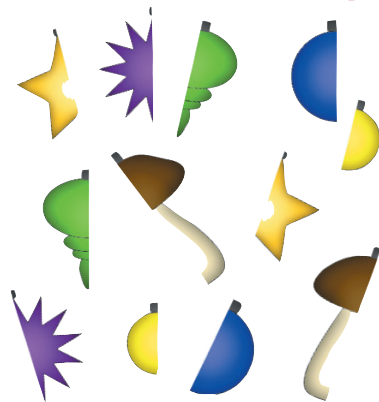
Шоншо тельлан тыгай понго-влакым шапашлен: 3 куэвонгым, куэвонго деч кочапаш шукурак шопкевапкам. А коявонгыжо-о! Куэвонго ден шопкевапка пырляже мыняре – тунаре. Йодыш: шоншо чылаже мыняр понгым поген?

Кож модышым сўретлен пытаре.

Кажне лумьенлан келшыше шарфым кычал.

Йўштө кугыза. Шонго, поро. Модыкта, сўретла, тўргыкта. Пеш мастар тале кугыза. Теле.

Света КРЫЛОВА.
Морко, Арын.

Икымше электрический гирляндым кушто чўктымө?

- 1.Йошкар площадьште.
- 2.Елисейский пасушто.
- 3.Вашингтонысо Ош пёртыштө.
- 4.Патриарший площадьште.

Могай руш мультфильмыште У ий ёлкым от уж?

- 1.«Простоквашино»
- 2.«Винни-Пух и все-все-все»
- 3.«Двенадцать месяцев»
- 4.«Ну, погоди!»

Кожышто кок икгай модышым му.

Индекс: Марий Элыште, Пошкырт ден Татарстан кундемлаше - П4696. Тираж 1150 экз. Заказ 2468. Формат – А-4-8. Директор-тўн редактор Л.В.СЕМЕНОВА.

E-mail: yamde_lii@mari-el.ru, yamde_lii@mail.ru Сайтын адресше: yamde-lii.pro, Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Марий Эл Республикысе култур, печать да калык-влакын пашашт шотышто министерстве, «Ямде лий» газет» кугыжаныш унитарный казна предприятий.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «СТРИНГ» ИПФ ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийн адресше: 424006, Йошкар-Ола, Строитель урем, 95.

Газетым Массовый коммуникаций сферыште да култур наследийым аралымаште законодательством шуктен шогным эскерыше Федеральный службын Приволжский федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме. Номер – ПИ №ФС 18-1999, 2005 ий 10 февральыште пуымо.

Газетым Печать да массовый коммуникаций шотышто Федерал агентствын окса полишыж дене лукомо.

0+ Печатьыш пуымо жап – 14-00, фактически – 13-00

Авторын да редакцийн шоньмашышт тўрлө лийын кертыт. Серыш-влак мўнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийн да издательнын адресше: 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалыкше урем, 20 (почтовый) Энерўмбал Амстердам, 1 (фактический).